

תוכן עניינים

2	תיאור התאגיד
3	סוגייה אתית ואחריות חברתית.....
4	ניתוח מחזיקי עניין
5	מנגנוני הונאה עצמית
5	אסטרטגיה אחריות תאגידית
7	כיוון חלופי לתוכנית פעולה
8	ביבליוגרפיה
9	נספח

נתיבי ישראל החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ

תיאור התאגיד

נתיבי ישראל הינה חברה ממשלתית האחראית על תכנון, פיתוח ואחזקת רשת הכבישים הבינעירונית ופיתוח מסילות רכבת בישראל. בניית שדה התעופה הבין לאומי הנוסף של ישראל. החברה הוקמה בשנת 1921 על ידי המנדט הבריטי ששלט בארץ באותה תקופה ומקום המדינה בשנת 1948 תחת השם העברי מ.ע.צ. (מחלקת עבודות ציבוריות). מ-2004 הפכה לחברה ממשלתית תחת השם "מ.ע.צ. - החברה הלאומית לרכיבים בישראל" ושונה מבנה החברה למבנה "רזה" של חברה מנהלת בלבד, המנהלת את ספקיה (מנהלי פרויקטים, מתכננים, וקבלנים) באמצעות מיקור חוץ, לאחר זכייה במכרזים לביצוע עבודות החברה, ולפיכך איננה מעסיקה ישירות כח אדם לביצוע העבודות או מחזיקה בכלים הנדסיים ובציוד הנדסי כבד. בשנת 2012, בעקבות החלטת ממשלה, שונה שם החברה ל"נתיבי ישראל החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ", והוחלט כי החברה תהיה אחראית על פיתוח תשתיות תחבורה נוספות (כגון: מסילות רכבת והקמת שדה תעופה) ולא רק על הכבישים הבינעירוניים במדינה. תחומי פעילות באחריות החברה הם: כבישים באורך כולל של כ-8,500 קילומטר, אחזקה של כ-1,300 גשרים ומנהרות, 105 מחלפים, 2,200 צמתים, 5,600 ק"מ של מעקות בטיחות, 18,500 נקודות מאור בכבישים, 95,000 תמרורים ושלטים, 18,500 אלף דונם של שטחי גינון, ומתפעלת למעלה מ-150 מצלמות לניהול ובקרת תנועה.

בעקבות החלטת ממשלה, החל מנובמבר 2012 שונה שמה של החברה ל"נתיבי ישראל, החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ" והחברה הרחיבה את פעילותה לתשתיות תחבורה נוספות מעבר לפיתוח הכבישים הבינעירוניים בישראל, והחלה לפתח מסילות רכבת חדשות. חזון החברה - נתיבי ישראל הינה חברת תשתיות מובילה פורצת דרך לתחבורה חכמה, המהווה מנוע צמיחה כלכלי וחברתי להגדלת הפריון ואיכות החיים ומאפשרת נידודות גיאוגרפית - תעסוקתית, זמינה ובטוחה לכלל הציבור בישראל - בפריפריה ובמרכז.

מנכ"ל החברה: ניסים פרץ. יו"ר הדירקטוריון: עודד שימור מספר עובדים: 415

סוגיה אתית

פרופ' אסא כשר (2009) מגדירה אתיקה מקצועית כאידיאל מעשי של התנהגות, במסגרת מקצועית, שהיא מסגרת מוגדרת של פעילות אנושית מיוחדת. קוד אתי נועד לשעה שגרתית של בריאות מקצועית. מחברה ממשלתית שהוקמה לתועלת הציבור הצפייה היא להיות נקיית כפיים שכן חלק מבעלי העניין בה הם הציבור. חברות כאלו שמשפיעות על המציאות החברתית והסביבתית של ישראל¹. גם נתיבי ישראל טוענת למחויבות שלה כחברה לאומית לפיתוח החברה הכלכלה והסביבה בישראל², לטענת החברה מאז הקמתה החברה פועלת מתוך "תחושת אחריות לאומית בכל כובד פעילותה למעל תושבי מדינת ישראל, רווחתם ובטיחותם. אימוץ תפיסת האחריות התאגידית שחרתה החברה על דיגלה מביא בחשבון מחויבות כלפי ערכים שהינם מעבר לחוק ומשמשים כשומרי הרף של החברה ועובדיה בהווה ובעתיד". תאגידים המיישמים את האחריות התאגידית שלהם כלפי מחזיקי העניין הם תאגידים יציבים יותר המנהלים את הסיכונים שלהם בצורה מושכלת וטובה יותר.

במהלך השנים נחשפו מספר פרשיות מרכזיות של חברות ציבוריות או ממשלתיות שבהן מקבלי החלטות בכירים ניצלו את מעמדם כדי לתת יתרון לא הוגן למקורבים ו/או לבעלי עסקים וספקים חיצוניים תמורת שוחד או קבלת טובות הנאה ביניהם גם היו נתיבי ישראל, פרשה שזכתה לכינוי "פרשה 618". המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה הגישה בסוף שנת 2017 כתבי אישום נגד 30 חשודים, בהם ח"כ לשעבר ו-16 חברות. זאת במסגרת פרשה שכונתה פרשת נתיבי ישראל הכוללת חשדות חמורים לשוחד וטובות הנאה במיליוני שקלים בין החשודים: שני מנכ"לים לשעבר בחברה וכן ח"כ לשעבר אלכס גורולובסקי³. מאז הפרשה התחלפו בכירים רבים בחברה ומונה בסוף שנת 2015 מנכ"ל חדש לחברה: תא"ל ניסים פרץ. בסוף 2018 הוגשו 5 כתבי אישום הוגשו, נגד עובד בחברה וספקים. שלושת הספקים שחתמו על הסדר טיעון וצפויים לשלם 2.5 מיליון שקלים בקנסות ולרצות עונשי מאסר בעבודות שירות⁴. כתב אישום נוסף בפרשת נתיבי ישראל הוגש נגד, ישראל בר, ב⁵23/9/19. שהיה מבעליה של חברת ביבי כבישים עפר ופיתוח, מואשם כי

¹ <http://www.maala.org.il/%D7%9E%D7%99-%D7%91%D7%A2%D7%93-%D7%90%D7%97%D7%A8%D7%99%D7%95%D7%AA-%D7%97%D7%91%D7%A8%D7%AA%D7%99%D7%AA-%D7%91%D7%97%D7%91%D7%A8%D7%95%D7%AA-%D7%9E%D7%9E%D7%A9%D7%9C%D7%AA%D7%99%D7%95%D7%AA/>
² <http://online.fliphtml5.com/kfky/sqbo/#p=1>
³ <https://www.davar1.co.il/91091/>
⁴ <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5438249,00.html>
⁵ <https://www.news1.co.il/Archive/001-D-418233-00.html>